

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Бердянський державний педагогічний університет

ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНА ПРОГРАМА
ПІДВИЩЕННЯ КВАЛІФІКАЦІЇ ПЕДАГОГІЧНИХ ПРАЦІВНИКІВ ЗА
НАПРЯМОМ

вчитель (викладач) історії, правознавства та суспільствознавчих дисциплін
(етика, громадянська освіта, культура добросусідства)

ЗАТВЕРДЖЕНО
вченою радою БДПУ
27.03. 2025
протокол № 9/3.5

Освітня програма вводиться в дію з
01.04.2025
Ректор _____ Ігор БОГДАНОВ
(наказ № 14 від 28.03.2025)

Запоріжжя, 2025

ЛИСТ ПОГОДЖЕННЯ
освітньо-професійної програми

СХВАЛЕНО

Методичною радою БДПУ
від «25.02.2025 протокол № 4

Голова

 Ольга ГУРЕНКО

ПОГОДЖЕНО

начальник навчального
відділу БДПУ

 Ольга ШУБІНА

« 25 » 02 2025

Ініційовано (зі змінами)

Кафедрою історії та філософії
від 24.12.2024 р., протокол №5

Завідувач кафедри

 Ігор ЛИМАН

ПЕРЕДМОВА

Розроблено робочою групою у складі:

1. Мирошніченко Володимир Олександрович – кандидат педагогічних наук, доцент.
2. Макаренко Тамара Петрівна – кандидат історичних наук, доцент.
3. Федорик Юрій Володимирович – кандидат історичних наук, доцент.

1. Профіль освітньої програми підвищення кваліфікації педагогічних працівників за напрямом: вчитель (викладач) історії, правознавства та суспільствознавчих дисциплін (етика, громадянська освіта, культура добросусідства)

1. Загальна інформація	
<i>Повна назва закладу вищої освіти та структурного підрозділу</i>	Бердянський державний педагогічний університет Кафедра правознавства.
<i>Офіційна назва освітньої програми</i>	Освітньо-професійна програма підвищення кваліфікації педагогічних кадрів за напрямом: вчитель (викладач) історії, правознавства та суспільствознавчих дисциплін (етика, громадянська освіта, культура добросусідства)
<i>Тип документу та обсяг освітньої програми</i>	Свідectво про підвищення кваліфікації, 5 кредитів ЄКТС
<i>Наявність ліцензії</i>	Дозвіл на провадження освітньої діяльності з підвищення кваліфікації керівних та педагогічних кадрів, спеціалістів установ та закладів освіти; та підвищення кваліфікації за акредитованими програмами (Наказ МОН України №117л від 02.06.2017)
<i>Передумови</i>	Вища освіта
<i>Мова(и) викладання</i>	Українська
<i>Термін дії освітньої програми</i>	До 01.07.2030 року.
<i>Інтернет-адреса постійного розміщення опису освітньої програми</i>	https://bdpu.org.ua/opp/certification-training/
2 . Мета освітньої програми	
Підвищення методичного та практичного рівнів професійної компетентності викладачів історії, правознавства та суспільствознавчих дисциплін відповідно до основних напрямів державної політики у галузі освіти, запитів громадянського суспільства, установ і закладів освіти, освітніх та психологічних потреб споживачів освітніх послуг.	
3. Характеристика освітньої програми	
<i>Предметна область (галузь знань, спеціальність)</i>	Галузь знань – А1 Освіта Спеціальність – А4 Середня освіта (Історія)
<i>Орієнтація освітньої програми</i>	Освітньо-професійна програма підвищення кваліфікації викладачів історії, правознавства та суспільствознавчих дисциплін базується на загальновідомих та загальновизнаних наукових результатах та практичних розробках в галузі історії із врахуванням сучасного стану теорії та практики навчання історії; орієнтує на актуальні питання підвищення кваліфікації викладачів історії, правознавства та суспільствознавчих дисциплін системи освіти.
<i>Основний фокус освітньої програми</i>	Підвищення кваліфікації викладачів історії, правознавства та суспільствознавчих дисциплін застосовується для розвитку професійної компетенції для виконання професійних завдань та обов'язків освітнього та інноваційного характеру в галузі сучасної психології.

<i>Особливості програми</i>	Програма орієнтована на інтеграцію теоретичної та практичної підготовки з психології в рамках підвищення кваліфікації для забезпечення ефективної діяльності в даній галузі.
4. Викладання та оцінювання	
<i>Викладання та навчання</i>	Проблемно-орієнтоване навчання, яке проводиться у формі лекцій, семінарів, практичних занять, консультацій, самостійного вивчення, виконання кваліфікаційної роботи на основі нормативно-правових актів, підручників, посібників, періодичних наукових видань тощо
<i>Оцінювання</i>	Вхідне та вихідне діагностування; Захист кваліфікаційної роботи
5 . Програмні компетентності (за стандартом)	
<i>Інтегральна компетентність (ІК)</i>	Здатність розв'язувати складні задачі і проблеми історичного пізнання, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій та характеризується невизначеністю умов і вимог.
<i>Загальні компетентності (ЗК)</i>	Соціально-особистісні ЗК1. Здатність до використання принципів, норм етики, правил культури поведінки, правової культури у стосунках з людьми на основі загальнолюдських та національних цінностей, норм суспільної моралі (Етичні установки). ЗК2. Здатність до системного мислення, креативності, генерування нових ідей, пошуку варіантів нестандартного розв'язання професійних завдань (Гнучкість та креативність мислення). ЗК3. Здатність до адаптивності та комунікабельності, побудови спілкування з суб'єктами освітнього процесу на принципах гуманізації й довіри (Комунікативні навички). ЗК4. Здатність до самостійного обрання оптимальних професійних дій для розв'язання завдань професійної діяльності; до використання елементів самоорганізації власної діяльності відповідно до професійних завдань (Працювати самостійно, приймати ініціативу та керувати часом.). ЗК5. Здатність до налагодження конструктивних професійних зв'язків з суб'єктами освітнього процесу, громадськістю, засобами масової інформації для розв'язання професійних завдань (Працювати самостійно, приймати ініціативу та керувати часом). Загальнонаукові ЗК6. Здатність до аналізу, оцінки, прогнозування соціальних процесів суспільного життя (Аналіз та синтез.). ЗК7. Здатність до використання базових знань фундаментальних наук в обсязі, необхідному для освоєння дисциплін циклу професійної підготовки (Базові загальні знання). ЗК8. Здатність до визначення наукового апарату, планування, організації, проведення наукового дослідження, опрацювання його результатів із застосуванням методів математичної статистики (Проведення наукових досліджень). Інструментальні ЗК9. Здатність до письмової й усної комунікації державною та іноземною мовами (Комунікація усна та письмова державною й іноземною мовами).

	ЗК10. Здатність до застосування сучасних інформаційно-комунікаційних технологій у професійній діяльності (Використання інформаційних і комунікаційних технологій).
Фахові компетентності спеціальності (ФК)	ФК1. Розглядати суспільні явища в розвитку та в конкретно історичних умовах певного часу; співвідносити історичні події, явища з періодами, орієнтуватися у науковій періодизації історії; використовувати періодизацію як спосіб пізнання історичного процесу (Хронологічна). ФК2. Співвідносити розвиток історичних явищ і процесів з географічним положенням країн та природними умовами; користуючись картою, пояснювати причини і наслідки історичних подій, процесів вітчизняної та всесвітньої історії, основні тенденції розвитку міжнародних відносин, пов'язані з геополітичними чинниками і факторами навколишнього середовища; характеризувати, спираючись на карту, історичний процес та його регіональні особливості (Просторова). ФК3. Користуватися довідковою літературою, Інтернетом тощо для самостійного пошуку інформації; систематизувати історичну інформацію, складаючи таблиці (хронологічні, синхроністичні, конкретизуючі, порівняльні та ін.), схеми, різні типи планів (простий, розгорнутий, картинний тощо); самостійно інтерпретувати зміст історичних джерел та відбиті в них історичні факти, явища, події; виявляти різні точки зору, визнавати і сприймати таку різноманітність; критично аналізувати, порівнювати та оцінювати історичні джерела, виявляти тенденційну інформацію й пояснювати її необ'єктивність (Дійсності та джерел інформації). ФК4. Реконструювати образи минулого у словесній формі у вигляді опису (картинного, аналітичного), оповідання (образного, конспективного, сюжетного), образної характеристики; викладати історичні поняття, зв'язки і тенденції історичного розвитку, застосовуючи пояснення, доведення, міркування, узагальнюючу характеристику (Мовленнєва). ФК5. Визначати історичні поняття та застосовувати їх для пояснення історичних явищ і процесів; аналізувати, синтезувати та узагальнювати значний обсяг фактів, простежуючи зв'язки і тенденції історичного процесу; визначати причини, сутність, наслідки та значення історичних явищ та подій, зв'язки між ними; визначати роль людського фактора в історії, розкривати внутрішні мотиви і зовнішні чинники діяльності історичних осіб (Логічна). ФК6. Порівнювати й оцінювати факти та діяльність історичних осіб з позиції загальнолюдських та національних цінностей, визначати власну позицію щодо суперечливих питань історії; виявляти інтереси, потреби, протиріччя в позиціях соціальних груп і окремих осіб та їх роль в історичному процесі, тенденції і напрями історичного розвитку; оцінювати різні версії й думки про минулі історичні події, визнаючи, що деякі джерела можуть бути необ'єктивними; самостійно ідентифікувати себе й інших в історичному процесі (Цінностей).
6. Програмні результати навчання (ПР) (за стандартом)	

ПРН1. Продемонструвати здатність орієнтуватися в історичному просторі, здійснювати аналізсинтез просторово-історичних об'єктів та зв'язків в історичному 8 просторі

ПРН2. Продемонструвати вміння визначати історичні поняття та застосовувати їх для пояснення історичних явищ та процесів

ПРН3. Продемонструвати вміння аналізувати, синтезувати та узагальнювати значний обсяг фактів, простежувати зв'язки і тенденції історичного процесу

ПРН4. Продемонструвати вміння шукати та відбирати інформацію, фіксувати її, систематизувати

ПРН5. Продемонструвати вміння застосовувати загальнолюдські та національні цінності як критерії оцінки історичних фактів і осіб

ПРН6. Продемонструвати вміння ідентифікувати себе у системах загальнолюдських і національних цінностей

ПРН7. Продемонструвати вміння організувати науково-дослідницьку роботу

ПРН8. Продемонструвати вміння користуватися в науковій роботі нормативно-правовими актами

ПРН9. Продемонструвати вміння отримувати отримані історичні знання на практиці

ПРН10. Продемонструвати вміння самостійно інтерпретувати зміст історичних джерел та історичні факти, явища, події

ПРН11. Продемонструвати вміння оцінювати події та діяльність людей в історичному процесі з позиції загальнолюдських і національних цінностей

ПРН12. Продемонструвати здатність формувати власні оцінки та позиції щодо ставлення до минулого і сучасного України

ПРН13. Продемонструвати вміння аналізувати сучасні тенденції історичної науки і виробляти власний погляд на історіографію та історичні джерела

ПРН14. Продемонструвати здатність до самонавчання і продовження професійного розвитку

ПРН15. Продемонструвати володіння практичними навичками щодо оперативного та якісного збору перевірки інформації, її належного джерельного оформлення.

7 . Ресурсне забезпечення реалізації програми

<i>Специфічні характеристики кадрового забезпечення</i>	Випускова кафедра – кафедра правознавства. Науково-педагогічні працівники, що залучаються до реалізації освітньо-професійної програми, за базовою освітою або науковим ступенем відповідають напряму дисциплін, що викладаються, мають необхідний стаж педагогічної роботи. Згідно Закону України «Про вищу освіту» з метою підвищення фахового рівня науково-педагогічні працівники проходять стажування не рідше, ніж один раз на п'ять років та беруть участь у незалежному професійному навчанні.
<i>Специфічні характеристики матеріально-технічного забезпечення</i>	Для забезпечення освітнього процесу, наукової, методичної, творчої діяльності наявні: лекційні аудиторії, аудиторії для практичних занять, що забезпечені проекційно-медіа технікою загального користування; спеціалізований кабінет з проведення тренінгової та консультативної роботи.
<i>Специфічні характеристики інформаційного та навчально-методичного забезпечення</i>	Офіційний веб-сайт http://bdpu.org/ містить інформацію про освітні програми, навчальну, наукову і виховну діяльність, структурні підрозділи, правила прийому, контакти. Належно оснащена бібліотека; читальний зал забезпечений бездротовим доступом до мережі Інтернет. Функціонує навчально-методичний кабінет зі спеціалізованою навчальною літературою.

8. Академічна мобільність

<i>Національна кредитна мобільність</i>	На основі двосторонніх договорів між БДПУ та закладами вищої освіти України.
---	--

<i>Міжнародна кредитна мобільність</i>	На основі двосторонніх договорів між БДПУ та освітніми закладами-партнерами із зарубіжних країн.
<i>Навчання іноземних здобувачів вищої освіти</i>	Навчання іноземних здобувачів вищої освіти не проводиться

2. Перелік компонент освітньо-професійної програми / освітньо-наукової програми та їх логічна послідовність

2.1. Перелік компонент ОП

Код н/д	Компоненти освітньої програми (навчальні дисципліни, курсові роботи, практики, кваліфікаційні роботи)	кількість годин (кредитів)	Форма підсумкового контролю
Обов'язкові компоненти ОП			
Модуль 1. Соціально - гуманітарний			
ОК 1.	Сучасні освітні парадигми та компетентнісний підхід	2	Комплексне діагностування (КД)
ОК 2.	Нормативно-правове забезпечення освітнього процесу	2	КД
ОК 3.	Безпека та благополуччя в освітньому середовищі	6	КД
ОК 4.	Комунікативна компетентність педагога	6	КД
Разом		16 (0,53)	
Модуль 2. Професійно-фаховий			
ОК 5.	Нові напрями та новітні дослідження в історичній науці	14	КД
ОК 6.	Мультимедійні технології у викладанні історії та правознавства	20	КД
ОК 7.	Методика викладання історичних та правознавчих курсів у НУШ	24	КД
ОК 8.	Методика викладання етики	16	КД
ОК 9.	Інклюзивна освіта та індивідуалізація навчання	24	КД
ОК 10.	Актуальні питання викладання с/к «Культура добросусідства»	8	КД
ОК 11.	Актуальні питання викладання с/к «Громадянська освіта»	8	КД
Разом		114 (3,8)	
Модуль 3. Діагностико-аналітичний			
ОК 12.	Вхідне комплексне діагностування	2	Тест
ОК 13.	Настановне заняття	2	
ОК 14.	Вихідне комплексне діагностування	2	
ОК 15.	Захист дослідницьких проєктів (підсумкових робіт)	14	
Разом		20 (0,67)	
Загальний обсяг освітньої програми		150 (5)	

3. Форма атестації слухачів підвищення кваліфікації

Атестація слухачів освітньої програми за напрямом **вчитель (викладач) історії, правознавства та суспільствознавчих дисциплін (етика, громадянська освіта, культура добросусідства)** проводиться у формі захисту кваліфікаційної роботи та завершується видачею свідоцтва (сертифіката) про підвищення кваліфікації встановленого зразка.

4. Матриця відповідності програмних компетентностей компонентам освітньої програми

	ОК 1	ОК 2	ОК 3	ОК 4	ОК 5	ОК 6	ОК 7	ОК 8	ОК 9	ОК 10	ОК 11	ОК 12	ОК 13	ОК 14	ОК 15
ЗК 1	.	.				.	.	.	.		.				.
ЗК 2	.	.	.		.	.	.	.	.	.	.	.		.	.
ЗК 3				.	.	.	.	.	.	.	.				
ЗК 4					.	.	.	.	.	.	.	.			
ЗК 5					.	.	.	.	.	.	.	.			
ЗК 6	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
ЗК 7	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
ЗК 8					.	.	.								.
ЗК 9	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
ЗК 10					.	.						.		.	.
ФК 1	.				.		.			.	.	.		.	.
ФК 2	.				.		.			.	.	.		.	.
ФК 3	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
ФК 4	.				.		.			.	.	.		.	.
ФК 5	.				.		.			.	.	.		.	.

5. Матриця забезпечення програмних результатів навчання (ПРН) відповідним компонентам освітньої програми

	ОК 1	ОК 2	ОК 3	ОК 4	ОК 5	ОК 6	ОК 7	ОК 8	ОК 9	ОК 10	ОК 11	ОК 12	ОК 13	ОК 14	ОК 15
ПРН 1					.		.			.		.		.	.
ПРН 2	.				.		.			.		.		.	.
ПРН 3	.				.		.			.		.		.	.
ПРН 4	.	.	.		.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
ПРН 5	.				.		.			.		.		.	.
ПРН 6	.	.			.		.	.	.	.	.	.		.	.
ПРН 7							.								.
ПРН 8		.	.					.			.	.	.	.	.
ПРН 9	.				.	.	.			.	.	.		.	.
ПРН 10					.		.			.	.	.		.	.
ПРН 11	.				.		.			.	.	.		.	.

ПРН 12	.				.		.			.	.	.		.	.
ПРН 13	.				.		.			.	.	.		.	.
ПРН 14	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
ПРН 15		.	.	.	.		.			.	.	.		.	.

6. Вимоги до наявності системи внутрішнього забезпечення якості вищої освіти

У Бердянському державному педагогічному університеті функціонує внутрішня система забезпечення якості вищої освіти, яка ґрунтується на Стандартах і рекомендаціях щодо забезпечення якості в Європейському освітньому просторі вищої освіти (ESG 2015) і включає:

- 1) політику забезпечення якості;
- 2) розробку та затвердження програм;
- 3) студентоцентроване навчання, викладання та оцінювання;
- 4) зарахування, досягнення, визнання та атестацію здобувачів вищої освіти;
- 5) викладацький склад, який відповідає кваліфікаційним вимогам;
- 6) навчальні ресурси та підтримку здобувачів вищої освіти;
- 7) інформаційний менеджмент;
- 8) публічну інформацію;
- 9) поточний моніторинг і періодичний перегляд програм;
- 10) циклічне зовнішнє забезпечення якості.

Система внутрішнього забезпечення якості за поданням Бердянського державного педагогічного університету оцінюється НАЗЯВО або акредитованими ним незалежними установами оцінювання та забезпечення якості вищої освіти на предмет її відповідності вимогам до системи забезпечення якості вищої освіти, що затверджуються НАЗЯВО, та міжнародним стандартам і рекомендаціям щодо забезпечення якості вищої освіти.